

9. dan
KLIC V AMERIKO
Odpoved miru

Na god svetega Alojzija leta 1829 je Friderik Baraga sedel v župnijski pisarni. Odprl je pošto, ki je prišla z Dunaja, na njej pa je bil pečat Leopoldinine družbe, ki je bila ustanovljena istega leta z namenom, da bi podpirala severnoameriške misijone. V ovojnici je bila posebna poslanica, ki je govorila o razmerah v Cincinnatski škofiji. Friderik je bral o revščini in verski zapuščenosti severnoameriških priseljencev ter domačinov – Indijancev. Branje ga je ganilo do solz. Posebno se ga je dotaknila misel o nevernih Indijancih. Pisalo je, da bi morda že en sam misijonar zadoščal, da bi pridobil cel rod teh dobrih Indijancev za pravo vero. Zamislil se je in si predstavljal široko Božje polje, kjer je vse pripravljeno za žetev, le delavcev ni, ki bi prijeli za delo. Ta misel ga je vznemirila. Čez čas je branje odložil in se lotil vsakodnevnega dela. A nemir je ostal.

Tudi v naslednjih dneh se Friderik ni mogel otresti misli na misijone. Skoraj jezilo ga je, ker se pri molitvi in delu ni mogel zbrati kot po navadi. Končno se je odločil, da bo nemir izročil Gospodu. Začel je moliti, da bi razumel, kaj ga vznemirja. Počasi je začenjal slutiti, da ga Bog kliče na drugo stran morja, da bi tam nadaljeval svojo duhovniško službo.

Odločitev ni dozorela čez noč. Sprva je o njej premišljeval sam pri sebi, nato pa je o svoji želji pisal sestri Amaliji. Ta se je najprej zelo prestrašila. Kljub temu ga je začela podpirati v molitvi in želji, naj se uresniči Božja volja. Čez čas je Friderik zaprosil predstojnike, naj glede tega izrečejo svoje mnenje. Dobil je privoljenje, kar ga je silno razveselilo. Nato se je s prošnjo obrnil na škofa v Cincinnatiju. Njegov odgovor je prejel ravno na sedmo obletnico nove maše. V njem je pisalo, naj čimprej pride v Ameriko.

Takoj se je lotil priprav. Prodal je vse svoje imetje, da je lahko poravnal dolg, ki je ostal zaradi križevega pota. Nekaj oblek in knjig je zložil v leseno skrinjo. Poslovil se je od župljanov. Preprosti ljudje so žalovali,

ker jih je zapuščal, župnik in sokaplani pa so se odkrito veselili, da bo z njegovim odhodom končno spet mir v župniji.

Slediti Bogu pomeni biti zmeraj na poti, zmeraj v iskanju. Zato se moramo odpovedati predstavi, da smo izpolnjeni, kadar smo v miru, kadar dosežemo neki cilj ali stopničko v svojem življenju. Če se ustavimo, če nismo pripravljeni iti vedno naprej, začnemo počasi umirati in se zapirati vase. Bog pa želi, da bi rasli. Marija se je ob Elizabeti in Zahariju dobro počutila. Poznala sta njeno skrivnost in jo razumela. Najbrž bi bilo pametno, da bi ostala pri njiju tudi po Janezovem rojstvu. V Nazaretu ji je grozilo kamnanje, čakalo jo je pretresljivo srečanje z Jožefom. A čutila je, da se ne sme ustaviti. V zaupanju, da izpolnjuje Božjo voljo, je zmogla sprejeti nemir in negotovost.

Naloga: Pogovorite se in skušajte s primeri pojasniti, kakšna je razlika med mirom, ki ga obljublja Jezus in mirom, ki ga iščemo sami, pa nas pogosto pušča same in prazne.
Zmolite molitev Oče naš.

10. dan

POTOVANJE

Odpoved predstavi o lastni moči

Friderikovo potovanje v Ameriko je trajalo kar dva meseca. Ustavil se je na Dunaju, kjer je s pomočjo Leopoldinine družbe uredil vse papirje, nato pa se je potovanje nadaljevalo proti Franciji. Po revoluciji je v njej vladalo protiversko ozračje. Ljudje so menili, da Boga več ne potrebujejo. Iz šol so jemali križe, jih metali ob tla in hodili po njih. Zatirali so vse versko življenje, duhovniki pa so bili v smrtni nevarnosti. Friderik je pred prihodom v Francijo pisal: »Doslej sem bil še vedno kakor doma. Zdaj pa bom odšel med same tuje ljudi, potujem proti deželi, ki v omami svoje svobode vse sveto in Božje tepta, ter služabnike vere javno sramoti in preganja. Tega potovanja skozi Francijo se res bojim! Nesrečni ljudje!« Friderik se je na lastne oči prepričal, kako daleč lahko človeka odnese napuh. Sam sebe je zmožen prepričati, da lahko stopi na mesto Boga in si ustvari raj na zemlji, kakor mu pač ustreza. Kdor priseže na to laž, ostane sam, je premišljeval in v molitvi Francijo izročal Mariji.

Minilo je že mesec dni, od kar je zapustil Metliko. Končno se je pred njim zalesketalo morje. Vkrcal se je na ladjo. Začelo se je dolgo potovanje čez ocean. Med tem ko je še vedno premišljeval o brezboštvu, ki se je širilo po Evropi, se je na morju razbesnel vihar. O tem dogodku je v pismu sestri Amaliji takole poročal: »Ladja se je strašno zibala od ene strani na drugo, kakor da bi se hotela prevrniti. Zaboji, kovčki, zavoji in drugo, kar ni bilo čvrsto privezano, se je valilo eno čez drugo, pri čemer se je veliko stvari poškodovalo. Med vrvmi jamborov je vihar strašno tulil. Brž so zvili vsa jadra, eno največjih pa je vihar po sredi raztrgal, ker ga niso mogli pravočasno spraviti. Dvigali so se velikanski valovi, ki so se večkrat razlili čez krov ladje. Skoraj vsi smo ležali v posteljah, ki so bile dobro pribite, a kljub temu smo se jih morali močno držati z obema rokama, sicer bi nas vrglo iz njih ... V ponedeljek popoldne je vsemogočni

Gospod narave blagovolil zaustaviti vihar in valove; morje se je pomirilo in zopet smo imeli miren veter. Ta vihar nas ni samo silno prestrašil, ampak nas je poleg tega škodoval še s tem, da nas je blizu 200 angleških milj odnesel z naše poti ...«

Potovanje čez ocean je trajalo mesec dni. 31. decembra 1830 se je Friderik srečno izkrcal v New Yorku. V pismu je zapisal: »Končno sem dočakal srečni trenutek, da ti lahko prvič pišem iz Novega sveta. Srečno smo prejadrali neizmerni ocean, in zopet imam pod nogami trdno zemljo. Ne zmorem ti povedati, moja preljuba Amalija, kako hvaležen sem dobremu našemu nebeškemu Očetu, da vedno skrbi zame tako dobro.«

Friderik je na svojem potovanju izkusil, kako velika je skušnjava napuha in kako majhni ter nemočni smo v resnici. Da bi lahko doživeli lepoto Božje bližine, se moramo odpovedovati predstavi o lastni moči. Tudi Marija se je ob vrnitvi v Nazaret znašla sredi viharja obtožb, sumničenj in zasmehljivih pogledov. Trpela je ob pogledu na strtega Jožefa. Ob zavedanju lastne nemoči je molčala. Ni se opravičevala ni pojasnjevala. Ostala je majhna in tako odprla prostor Božjemu delovanju. Ta je Jožefu poslal sanje in pomiril vihar, ki ga je doživljala. Prosimo jo, da bi zmogli sprejeti resnico o naši nemoči in se tako z večjim zaupanjem prepuščati Bogu.

Naloga: Pogovorite se, kdaj se v življenju počutite nemočni.

Kaj takrat naredite? Zmolite molitev Zdrava Marija, da bi zmogli biti majhni in se z večjim zaupanjem odpirati Bogu.

11. dan

CINCINNATI

Bog nam pošilja bližnje

Po dolgem potovanju je Friderik končno dosegel Ameriko. Iz New Yorka je nadaljeval svojo pot proti mestecu Cincinnati. Na poti pa se je lahko še enkrat prepričal, da ga spremlja Gospod in ga varuje. Potoval je z vozom. Skupaj s sopotniki so premagovali dolge razdalje prek Baltimora proti Columbusu. Ustavili so se pri neki gostilni, da bi se nekoliko ogreli in okrepčali. Friderik je skupaj s sopotniki izstopil iz voza, tedaj pa so se konji nepričakovano splašili in z največjim dirom odvihrali naprej po poti. Kočijaž je tekel za njimi, a jih ni mogel ustaviti. Peš so nadaljevali pot, da bi morda dohiteli voz. Prehodili so že kar precejšnjo razdaljo, ko so našli kočijo v nekem breznu. Zahvaljevali so se Bogu, da so še pravočasno izstopili iz voza. Friderik je v tem dogodku prepoznal Božje znamenje, da je na pravi poti in da ga spremlja Božji blagoslov. Pot so nadaljevali s sanmi, ki so jih najeli pri bližnji hiši. Tako je minilo novih dvajset dni Friderikovega popotovanja, ko je končno dosegel cilj – mesto Cincinnati.

Sprejel ga škof Edvard Fenwick. Izrazil mu je prisrčno dobrodoščico in se razveselil, ko je slišal, da si Friderik ne želi ostati v mestu, ampak da bi raje deloval v misijonih med domorodci. Škof mu je obljubil, da ga bo sam pospremil, vendar ga je prosil, naj počaka do konca zime tukaj. V tem času je Friderik maševal in pridigal v cincinnatijski cerkvi. Škof ga je predvsem s svojim zgledom pripravljaj na poslanstvo med domačini. Friderik je do njega čutil veliko spoštovanje in v njem prepoznal zgled ponižnosti in pobožnosti. V pismu je sestri Amaliji poročal, da se mu zdi podoben sv. Frančišku Saleškemu. Bil je vesel njegove očetovske podpore.

Friderik je stanoval v hiši skupaj s petimi duhovniki in štirimi bogoslovci. Med njimi je bil tudi Viljem Makate Binesi, sin poglavarja ota-

vanskega plemena. Star je bil osemnajst let in srčno si je želel postati duhovnik, da bi lahko pomagal pri spreobračanju svojih rojakov. Prihajal je iz krajev, kamor je Friderik nameraval v misijone. Škof je Viljema zato zadolžil, naj Friderika seznaní s svojim jezikom. Takoj sta začela z učenjem. Friderik je hvaležno sprejel njegovo pomoč. Z velikim navdušenjem ga je spraševal o navadah in življenju Indijancev in si v spominu skušal ohraniti vsako njegovo besedo. Bogu se je zahvaljeval za svojega mladega učitelja, ki pa žal ni nikoli dočakal, da bi bil posvečen v duhovnika. Kmalu so ga namreč poslali v Rim, kjer je zbolel za jetiko in umrl.

Friderik je bil v Cincinnatiju zelo zadovoljen. Bal se je, da se ne bo znašel, da se bo počutil zgubljenega tako daleč od doma in med samimi tujci. A Bog mu je naproti poslal ljudi, ki so ga sprejeli in mu bili v oporo, ko je začel to čisto novo in nepredvidljivo izkušnjo. Srečen, da ni sam, je v pismu zapisal: »Bogu tisočkrat hvala za vse!«

V prvem delu šmarničnega branja smo razmišljali, kako v svojem življenju odpirati prostor Bogu. Ta nas vabi k sebi, hkrati pa nam na pot pošilja bližnje. Želi, da se naslonimo drug na drugega, kot se je Marija naslonila na Jožefa. Čeprav je bila Božja izbranka, se je z veliko hvaležnostjo prepustila njegovemu varstvu in vodstvu, saj je vedela, da ji po njem govori Bog. Naj nam njena priprošnja pomaga razumeti, kako dragoceni so naši medsebojni odnosi.

Naloga: Pomislite na bližnje, ki jih imate radi in vas podpirajo. Zanje se v molitvi Oče naš zahvalite Bogu.

12. dan

KRIVO DREVO

Veseliti se drugega

Zima je minila in Friderik se je spet odpravil na pot. Tokrat na severno stran Michiganskega jezera. Pokrajina je bila neobljudena, gorata in porasla z gozdom. Daleč naokrog ni bilo naselja in belcev. Le na obali jezera je živel kakih 4.000 Indijancev iz rodu Otawanov. V svojem jeziku so ta kraj imenovali Waganakisi, kar pomeni Krivo drevo. Med njimi je seme evangelija pred Friderikovim prihodom negoval misijonar Dejean Pierre, ki se je moral zaradi slabega zdravja vrniti v domovino. Spreobrnil je okoli 600 Indijancev. Z njimi je postavil skromno cerkev. Pripravil je tudi molitvenik v njihovem jeziku, ustanovil šolo za dečke in šolo za deklice. Po njegovem odhodu so Indijanci željno pričakovali novega misijonarja, ki so mu rekli kar »črna suknja«. Friderika so zato z veseljem sprejeli medse, kar je v pismu takole opisal: »Domorodci, ki so se zbrali pri moji prvi slovesni sveti maši, so bili neizmerno veseli, ko jim je po končani Božji službi škof zagotovo obljubil, da me bo pustil pri njih in da imam tudi jaz trdno voljo za zmeraj ostati med njimi.«

Indijanci v Krivem drevesu so se preživljali z lovom in ribolovom. V prostranih pragozdovih je bilo dovolj divjadi, da so se oskrbeli z mesom in kožami. Indijanske žene so znale lepo ukrojiti čevlje in šivati obleke. Kožuhovino so pri belih trgovcih zamenjali za blago, orodje in živila. V Michiganskem jezeru so lovili ribe. Friderik je občudoval njihovo spretnost. Bili so navajeni dolgih in nevarnih poti skozi pragozd. Imeli so odličen sluh in izostren vid. Zdelo se je, da jim mraz sploh ne pride do živega, saj so včasih tudi pozimi prespali zunaj, kot bi spali na pernici. Odlično so plezali. Preko deročih potokov in rek so postavljali ozke brvi in Friderik se je čudil, kako so po njih tekali iz ene strani na drugo, medtem ko se je sam tresel in lovil ravnotežje.

Prejšnji misijonar je Indijance naučil obdelovati zemljo, ki je bila sicer

v teh krajih slabo rodovitna. Vseeno so na svojih skromnih poljih uspeli pridelati nekaj koruze in stročnic, posebno pa krompir, ki je tukaj dobro uspeval. Pridobivali so tudi javorjev sirup. Marca so se za več tednov odpravili v notranjost gozdov. Postavili so si kolibe in v njih prenočevali. V debela javorjevih dreves so naredili globoke zareze, iz katerih je začel pritekati sok. Prestregli so ga v posode iz lubja ter ga zavreli, da se je zgostil v sirup. Ta sirup jim je služil kot sladkor, potrebovali pa so ga tudi pri menjavi blaga z belci. Denarja namreč niso imeli in ga tudi niso hoteli imeti. Imeli so poglavarja, ki pa so mu izkazovali le prostovoljno pokorščino, kajti kazni ali drugih sredstev prisile niso poznali. Tudi dražavni zakoni zanje niso veljali.

Friderik je takoj vzljubil preprost in naraven značaj Indijancev. Z učenjem jezika je imel še vedno precej težav, a odločen je bil, da ga bo osvojil, saj je vedel, da se jim bo le tako uspel res približati. Veselil se je svojega poslanstva med njimi in je v pismu takole zapisal: »O srečni dan, ki me je pripeljal med Indijance, pri katerih bi zdaj rad ostal do svojega zadnjega diha, ako je to presveta Božja volja.«

Iz današnjega šmarničnega branja odmeva veselje. Indijanci so se prisrčno razveselili prihoda novega misijonarja, Friderik pa se je prav tako neizmerno veselil, da bo lahko delil svoje življenje z njimi. Med nami pa je veselja nad bližnjim pogosto premalo. Preveč smo samozadostni. Lažje je prižgati televizor ali sestri za računalnik, kot pa si priznati osamljenost in poiskati bližino drugega. Marija je v Betlehenskem hlevčku okušala polnost Veselja, ki ga prinaša bližina. V iskreni bližini se tudi danes med nami rojeva Bog. Marija naj nam zato pomaga, da se bomo resnično veselili drug drugega in hrepeneli po medsebojni bližini.

Naloga: V ta namen zmolite desetko rožnega venca
in dodajte vzklik: ki si ga Devica rodila.

13. dan

ŽIVLJENJE V MISIJONU

Prihajati skupaj

Središče misijonske postaje v Krivem drevesu je predstavljala lesena Cerkev, ki so jo s prejšnjim misijonarjem postavili Indijanci. Postavili so tudi leseno hišo s tremi sobami in dvorano, v kateri je potekal pouk za dečke in deklice. Friderik je s svojim prihodom oživil versko življenje, ki je sledilo naslednjemu dnevnemu ritmu. Ob petih zjutraj je vsak dan zvonilo *Zdravo Marijo*. Verni Indijanci so se začeli zbirati v cerkvi. Poglavar je molil jutranjo molitev, drugi pa so mu odgovarjali. Nato so obhajali sveto mašo. Po njej so se odpravili vsak na svoje delo. Ob sončnem zahodu pa so se spet zbrali skupaj in v cerkvi prepevali pesmi ter odmolili večerno molitev. Nato je Friderik nagovoril zbrane in jih začel učiti o veri in evangeliju. Pri tem mu je pomagal tolmač, ki je bil po rodu Otovan, znal pa je tudi francosko. Indijanci so radi pogosto pristopali k sveti spovedi.

Ob nedeljah in praznikih se je skupnost verujočih kar štirikrat zbrala v cerkvi. Zgodaj zjutraj pri jutranji molitvi, ob desetih pri slovesni sveti maši, popoldan ob treh pri večernicah in krščanskem nauku ter ob sončnem zahodu pri večerni molitvi. Tako se je med vernimi Indijanci utrjevala medsebojna povezanost in zavest, da so ena družina. Med njimi je rasla bližina, ki jih je razveseljevala. To je pritegnilo pozornost drugih Indijancev, ki so prav tako živeli v Krivem drevesu ali njegovi okolici, pa so bili še vedno pogani. Tudi sami bi radi postali del tako žive skupnosti, zato so prihajali k Frideriku in ga prosili za zakrament svetega krsta. Friderik jih je z veseljem poučeval o veri in jih s krstom sprejemal v sveto Cerkev.

V dveh letih svojega delovanja je Friderik krstil kar 454 Indijancev v Krivem drevesu in še veliko drugih v okoliških krajih. Tako je občestvo vernih hitro raslo. Friderik je v pismu Amaliji takole opisal svoje veselje:

»Naša cerkev, šola in moje stanovanje – vse to je leseno in pokrito z lub-jem. Indijanci sami so vse to postavili; lahko si torej misliš, kakšno je. Če dežuje, moram razgrniti svoj plašč nad mizo, na kateri imam svoje knjige in spise, da jih dež ne uniči. Nad posteljo razpnem svoj dežnik, jaz se stisnem, kolikor se da, v kak kotiček svoje sobice, kjer najmanj kaplja. Kljub temu sem v svoji sobici veliko srečnejši kakor vsi evropski cesarji in kralji v svojih zlato bleščečih palačah!«

Včeraj smo razmišljali, da nam velikokrat zmanjka že pri tem, da bi se drug drugega veselili, da bi se sploh želeli srečati in biti skupaj. Seveda se nam zalomi tudi pri tem, da bi iskali možnosti, kako prihajati skupaj. Naših srečanj v družini in skupnosti ne načrtujemo in si zanje ne odmerimo dovolj časa. Ker nam je drugi premalo pomemben, se prepuščamo izgovoru, da ni časa, da bi se pogovorili, skupaj molili in se iskali. Marija pa je bila podobno kot Friderik priča temu, da se lahko borno prebivališče spremeni v palačo, kadar postane kraj srečevanja. V revni hlevček so prihiteli pastirji, prišli so modri iz vzhoda. Srečanje z Novorojenim jih je napolnilo z resničnim Veseljem. Marijina priprošnja naj nam pomaga, da se bomo odslej v naših družinah in skupnostih bolj trudili prihajati skupaj.

Naloga: Naredite načrt za skupno srečanje.
Zmolite molitev Zdrava Marija z namenom,
da si boste z Marijino pomočjo bolj prizadevali prihajati skupaj.